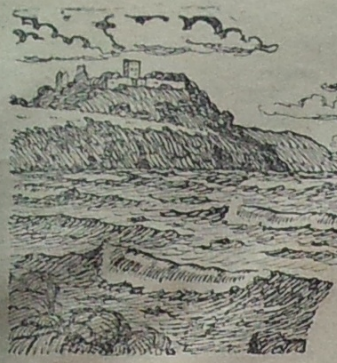
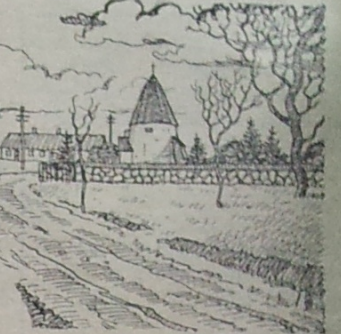

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekassens Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Petitlinie
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annonceer 1. Gang 10 Øre.
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 127

Fredag den 10. Marts 1916

4de Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutsker, Ro og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad.“

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
kostar 1 Kr. halvaarlig.

Hammershus.

X.

—o—

Under kgl. dansk Styre.

Det holdt haardt for Lybeckerne allerede nu at maatte give Afkald paa den gamle Klippeborg, som de særlig i de sidste Krigsaar havde udbædet, opbygget og forstærket. Schweder Kjetting havde ogsaa her nedlagt et stort Arbejde: ham skyldet f. Eks. de fleste runde Skydetårne, ligesom saavel Mantellaarntet som Slotskirken vides at være genopført af ham. Lybeckerne selv havde jo overtaget Borgen i en miserabel, demoleret og tildels afbrændt Tilstand i en Tid, hvor Krudtets Opfindelse fik saa stor Betydning for Krigskunsten, og efterhaanden som Teknikken udvikledes, blev det nødvendigt at forstærke de gamle Mure, for at de kunde modstaa Kanonernes Tryk. Flere Steder ser man saaledes paa de mest udsatte Steder dobbelte Mure. Bispeborgen begyndte at faa Karakter af Fæstning, Stenkasternes og Blidernes Tid tilhørte Historien.

Den første danske Befalingsmand, som Frederik den 2den sendte til Hammershus, var den danske Adelsmand Mandrup Parsbjerg. I hans Forleningsbrev stod, at han skulde holde Bønderne ved Lov, Skel og Ret og ikke forurette nogen af dem imod Loven. Ej heller maatte han besvære dem med ny Indfæstning eller andre usædvanlige Paalæg. — For at opbjalpe Øen blev det forbudt udenlandske fremmede Købmænd at drive Handel i bornholmske Byer, hvilket Forbud særlig ramte Lybeckerne, som i en længere Aarrække havde haft Handelsboder rundt om paa Øen. Et Forbud mod Udførsel af saltet Kød til Tyskland (som dengang var almindelig Udførselsvare) blev dog efter Anmodning atter ophævet.

Parsbjerg blev allerede Aaret efter 1577 forflyttet til Silkeborg og afløstes af Mogens Gjøl, under hvem Beboerne af Kongen fik Lov til fremdeles at faa Brændsel og Træ i Kongens Skove, dog kun til eget Brug efter Udvisning af Lensmanden og mod en Afgift i Smør. Endvidere blev Beboerne fritagne for paany at give Fæstepenge eller Senge til

Slottet. Den 1579 over hele Danmark udskrevne „Madskat“ blev de ligeledes delvis fritagne for at yde, da der var saa „ringe Formue“. — De havde af samme Aarsag faaet Tilladelse til toldfri at udføre Heste, Øg, Foler, Okser, Køer og andet Kvæg samt Kød, og af fremmed Drik, som indførtes, skulde kun betales halv Sise (Told). I 1580 fritoges Bønderne for at hente Vand til Slottet, uden naar der var almindelig Tørke, og det bestemtes, at de under Hoveriarbejde paa Slottet skulde have et Maaltid Mad om Dagen. 1579 afløstes Mogens Gjøl af Henrik Brahe, der skulde yde Kongen 1500 gode gamle Daler aarlig for Rellen at opkræve de faste Landgildeafgifter. Foruden disse oppebar Lehnsmænd Halvdelen af uvisse Afgifter, Bøder o. desl. 1587 blev Falck Gjøl Lensmand mod en Afgift af 1700 Daler aarlig og maatte tillige selv holde Slottet vedlige mod at faa 300 Daler en Gang for alle.

Det siger sig selv, at naar det nu blev en Regel at bortforpagte Hammershus til danske Adelsmænd, for at faa Penge i Kongens Kasse, blev Bygningerne daarligt vedligeholdte, da Forpagteren kun gjorde de allernødvendigste Reparationer paa egen Bekostning. — Først da Kristian den 4de 1624 selv inspicerede Slottet, blev der foretaget grundigere Forbedringer, Opkastning af Skansebatterier etc.

Kristian den 4de gav adskillige skærpede Forordninger, saaledes mod Udstykning af Gaarde og utilbørlig Skovhugst. Falck Gjøl afløstes af Hans Lindenow (1594—1609), der var svagelig og fik Orlov til en Rejse til Syden. Under hans Fravær styrede Hans Grabov til Simblegaard Hammershus. Lindenow døde 1611.

Medens han var Lensmand kom Pesten til Bornholm (1602) og bortrev mange Mennesker. Ogsaa i Aaret 1618—19 rasede Pesten og dræbte over 5000.

Som Lehnsmænd paa Hammershus nævnes Jørgen Rud (1609) og Hans Lindenow den yngre 1611—21. Under Kalmarkrigen fik han af Kongen Ordre til at istandsætte de gamle Skanser langs Kysten og sætte Vagtposter ud samt antage en Rode Knægte til at eksercere Bønderne, der selv maatte lønne disse og endvidere betale 200 Bøsser, der blev dem tilsendt, med 3 Rdl. Slykkel. Da Kongen senere kom herover, lod han alt Mandskab mønstre og oprettede den bornholmske Milit. Øvelser blev nu regelmæssig afholdt paa Samlingspladserne ved Kirkerne og ved Strandbatterierne.

Her paa Øen, saavel som i det øvrige Danmark, stod Oplysningen endnu meget lavt. Der fandtes intet almindeligt Skolevæsen, fraset de smaa Latinskoler i Rønne og Nexø, Sæderne vare slappe, og Drab, Slagsmaal og Uterlighed hørte til Dagens Orden, selv blandt de højere Klasser. Lensmanden og Reltens Haandhævere formaaede saa daarligt at holde Justits, at Kongen

maatte sende en Kommission herover, for at skaffe Ro, Orden og Lydighed. Da denne Kommission var herover, var Lindenow endnu Lensmand, men han forflyttedes kort efter til Kallundborg, og 1621 udnævntes Anders Sinclair til hans Efterfølger. Da han 4 Aar efterdøde, blev Holger Rosenkrans til Glimminge i Skaane Lensmand paa Hammershus.

Medens han var Hovedsmand deltog Kristian den 4de med liden Hæder i 30-aars Krigen, men det mærkedes kun paa Bornholm gennem yderligere Ekstraskatter. Det var særlig en anelig Smør-Skat, der ydedes, og Bønderne maatte nu ogsaa betale Smørtæerne. Herover opstod stor Misnøje, og en Skriver paa Slottet, der hemmeligt havde opmuntret Bønderne til Opsætsighed, blev i den Anledning dømt til Galgen. Den Dag, han skulde henrettes, havde der imidlertid paa Galgebakken forsamlet sig en væbnet Skare af Bønder, der vilde befri ham. Slotsskrivnen blev da hals-hugget inde i Slotsgaarden.

1641 ankom Grev Valdemar, Kongens Søn, paa sin Rejse fra Moskva, og boede med sit store Følge paa Hammershus.

I 1643 blev der atter Krig med Sverrig, og det varede ikke længe, før svenske Krigsskibe viste sig under Øen. Aaret efter forsøgte en Flaade at gøre Landgang ved Nexø, senere ved Rønne. Angrebene blev dog afslaaede af Militset.

Præludium.

—o—

Jeg synger, — ja, og Sangen —
er mer end det, mit Øje saa,
thi den er selve Havet, og Him-
lens dybe blaa.

Som Vind og Vejrligs Strømme,
er Fald og Stigning i dens Ord:
— som foraarssvimmel Drømme,
ny Luft, nyt Liv, ny Jord!

Jeg ejer hele Kloden,
den svinger rundt til Sangens Brus;
thi Sangen er min Ungdom,
og Livet Sangens Sus.

Og der er ingen Glæde
og ingen Verdens Magt saa stor
som den, at kunne træde
med Ungdomsfryd paa Jord.

Men en Gang vil den blegne
og Tonen paa min Læbe dø,
men saa vil andre synges,
thi Sangen saar sit Frø.
Knud Gamborg.

Grisen.

—o—

En bidende kold Vinterdag heni-mod Aften kom et fremmed Fede-svin luntende ind i min Faders sne-dækte Gaard. Det klagede sig saa gudsjammerligt og snuste saa længe ved alle Dørene, at vore gode og gæstfri Hjærter omsider rørtes, og vi forbarnede os da over Dyret og lukkede det ind i Gangen foran Svinefolden.

En Times Tid efter arriverede to fremmede Karle — Søren Peter og Niels Anton, som med mugne Ansigter spurgte vor Tjenestekarl, om der ikke var ankommen en fremmed Gris til Gaarden.

„Joul!“ bedyrede Niels Malle med et polisk Smil, „den gaar saamænd inde i Svinehuset.“

— Den maa vi se at faa Fingre i, erklærede Søren Peter og spyltede i Næverne.

De tre Karle aabnede nu Døren til Svinehuset og kiggede indenfor. En varm Bølge af Svinelugt kildrede dem i de kolde Næser, som et Bud om Hygge og Velvære.

— Jo, det er ganske rigtig den! sagde Niels Anton. — Kom herul, din S...! tilføjede han i en ærgerlig Tone.

Grisen gryntede genkendende, men følte aabenbart ingen særlig Trang til at forlade sit lune Pavlun i Svinehuset.

Saa maatte Karlene derind og jage den ud; men idet den fo'r ud gennem den snævre Dør, løb den dog fra dem.

Niels Anton var imidlertid saa heldig at faa Tag i dens lange Prop-trækkerhale, og nu løb Svinet med ham henimod Rendestenen, som var tilfrossen og speilblank.

Her kom den arme Karl rigtigt nok paa Glat i Ørdets bogstavelige Forstand. Han fik den ene Sejlflur efter den anden henad den isede Flade — hans flade Træsko umulig-gjorde ethvert Fodfæste — og hver Gang han naaede til Rendestens Ende, sa' han regelmæssig:

— Det er da osse S... til Gris!
Niels Malle kløede sig i Paryken og sa' filosofisk:

— A er ræd vi itt faar Bæstet ind igen.

Søren Peter og jeg lo i Forening af denne komiske Scene, og han sa den ene Gang efter den anden:

— „Det er rigtigt nok en dejlig Gris!“

Nu hentede Karlens Assistance, og ved forenede Kræfter og storartede Anstrængelser fangede de omsider Grisen, der nu viste en afgjort Ulyst til at komme ind i Svinehuset. Seks Mand bar den ind i sejrtriumf, men den fyldte Gaardspladsen med gennemtrængende Hyl, som om den havde mindst tyve Knive i sin arme Krop.

Nu lod de den være i Fred Nat-ten over, men næste Morgen slog Grisens sidste Time. Tidlig om For-middagen ramlede en stor Arbejds-vogn med Grisehylster paa ind i Gaarden.

Denne Gang narrede den ikke Karlens. I en Haandevending blev den læsset paa Vognen, og dens Beljente tog just ikke paa den med blide Hænder. Ved Ankomsten til sin Ejermands Gaard blev den øjeblikkelig kastet op paa et omvendt Kar og lidt efter genlød hele Gaar-den af gennemtrængende Hyl.

— Grisens triste Saga var ude.

Frode Christ.

Søstersjælen.

—o—

Johan Debois, Forfatteren af „En Harpes Suk“, hvis virkelige prosaiske Navn var Johansen, var i sit 30te Aar endnu Ungkarl.

Hans egensindige Forbliven i Ungkarlestaden leverede meget Sam-talestof i den lille Bys finere Hjem.

Man kan i det ydre lignet i en Overfrakke indhyllet Kosleskaff, man kan bære Lokker, som falder ned over Panden og hænger ned ad Ryg-gen, man tør endogsaa have den frygtelig slette Vane at smede sentimentale kedelige Vers og uden Medlidenhed forelæse dem for sine Bekendte, naar man har 80,000 Kr. paa Rente, men man har ikke Ret til vedblivende at være Ungkarl. — Det mente i det mindste de Damer i „Dydsforbundet“, som havde gifte-færdige Døtre.

De overbød hinanden i Elskvær-dighed mod den unge Velhaver, — længselsfuldt ventende den Dag, da de kunde trykke ham til deres Hjer-te som Svigersøn.

Blandt de ivrigste til at søge hans Gunst, var utvivlsomt den magre, tørre Fru Jensen, Overretssagførerens Hustru, og den imponerende Fru Hansen, hvis Mand var Isenkræm-mer. Begge havde opdaget det sik-reste Middel til at vinde den unge Mand; de smigrede ham med hans Talent.

Naar efter en med Digten tilbragt Eftermiddag den unge Mand viste sig i „Dydsforbundet“, kunde man høre, hvorledes Fru Jensen med glimrende fremhyklet Henrykkelse raabte:

— Aa, Hr. Debois, hvor yndigt, at De er kommen! Forhaabentlig faar vi Fornøjelsen, at høre Deres Digte! Og Fru Hansen sukkede med him-melvendte Øjne:

— Aa, jeg beder Dem, foredrag os Deres vidunderlige Digte — Hr. Debois!

— Gerne, naar det kan glæde Dem — svarede den henrykte Mu-sasøn, og uden at lade sig nære længere, strøg han Lokkerne fra Panden, trak et Ark Papir op af Lommen og deklamerede med Grav-stemme Vers, som talte om døde Blade, nedgaaende Sol, Jomfruer med blege Ansigter, og Kærlighed, som er stærkere end Døden.

Da rokkede Fru Jensen bevæget frem og tilbage paa sin Stol, idet hun af og til udraabte: Hvor smukt! Hvor poetisk! — Og Fru Hansen rullede sværmerisk med Øjuene.

Forfælgelig som de fleste Musasønner, indaandede Hr. Debois gerne den Virak, som man holdt ham under Næsen. Men det var ogsaa alt. — Han viste intet Tegn til at ville til-byde sin Haand og sine 80,000 Kr. til en Frøken Jensen eller Hansen.

Var da Forfatteren af „En Harpes Suk“ en Hader af Ægteskab?

Nej — slet ikke.

Han længtes endog efter at forene sit Liv med en blid Jomfru, som

skulde være hans Arnes Muse. Men han ansaa det for ubetinget nødvendigt, at hun besad en Sjæl, som forstod hans. Men hvor fandt han hende, denne beslægtede Sjæl, som alene kunde forstaa hele hans poetiske Gemyt? Debois ventede paa sin Søstersjæl. Og derfor giftede han sig ikke.

En Aften var der stort Selskab hos Fru Overretssagføreren. Selvfølgelig var Hr. Debois blandt de indbudne.

Næppe havde den unge, magre Skikkelse klempt sig igennem Salondøren, før Fru Jensen raabte ham i Møde:

„Ah, er De der, Hr. Debois! Forhaabentlig faa vi den Fornøjelse at høre deres Digte!“ Og ti Minutter senere læste Forfatteren af „En Harpes Suk“ sine sidst forfattede Digte. Under Deklameringen betragtede Debois med halvt lukkede Øjne sine Tilhørere for af deres Miner at læse det Indtryk, som hans Vers fremkaldte, da han i en Krog af Salonen opdagede en ung Pige, som han ikke kendte, og hvis store Øjne stod fulde af Taarer.

Virkelige Taarer? Ja, Taarer, virkelige Taarer! Bevis: hun førte hyppigt sit Lommetørklæde til Øjnene. Blodet steg Debois til Hovedet.

Taarer.

Det var første Gang, at hans Digte havde haft en saadan Virkning. O, kostelige Taarer! Guddommelige Taarer! Han vilde gerne have opfanget dem i en gylden med Diamanter besat Skaal.

Havde han fundet hende, Søstersjælen? Havde hun aabenbaret sig for ham?

Hans Digte vakte Sensation. Fru Jensen glødede af Begejstring. Fru Hansen rullede sværmerisk med Øjnene.

Men Debois hørte ikke paa dem. Han havde nu kun Øje for den unge ukendte, hvis Øjne var røde af Taarer.

Han henvendte sig til Fru Hansen: „Jeg beder dem, sige mig, hvem er den unge Pige der i Krogen?“

„Den lille med den røde Næse?“ spurgte hun giftig.

Fru Jensen gav ham Svaret:

„Det er den nye Skatteoprævers Datter. . . Hun har et dumt Ansigt, ikke?“

Dum? Hende, hvem hans Digte havde fralokket Taarer? Formastelige! Fru Overretssagføreren vidste ikke, hvor dybt hun i dette Øjeblik havde fornærmet Forfatteren af „En Harpes Suk“.

Fjorten Dage senere udspreddes der i den lille By en sensationel Nyhed. Hr. Johan Debois vilde gifte sig. Uden Tvivl med Frk. Jensen eller med Frk. Hansen.

Hvilken Fejltagelse.

Den poetiske Millionær giftede sig med Skatteoprævers Datter.

I „Dydsforbundet“ var der stor Ophidselse. Fru Jensen besvimede og Fru Hansen fik Gulsot.

Brylluppet fandt Sted med stor Pragt.

I Kirken lykønskede alle den unge Kone, hvis Næse ikke mere var rød, og som virkelig saa meget smuk ud, hvilket dog ikke forhindrede Fru Jensen og Fru Hansen i at finde hende „afskrækkende grim“ og „smagløst paaklædt.“

Nogen Tid derefter modtog alle Medlemmerne af „Dydsforbundet“ en Indbydelse. Hr. og Fru Debois indbød dem til det første af en Række Selskaber, som de under Navnet „Poetiske Aftener“ vilde give hver fjortende Dag.

Trods Hvedebrødsdagene havde Digteren Trang til at finde et Publikum for sine Vers. Han manglede den Viraksatmosfære, som han var bleven saa vant til.

Man kan forstaa, at han serverede sine Gæster en ordentlig Portion af sine poetiske Frembringelser.

Men ak! Tre Gauge ak!

Tavshed var alt, hvad hans Op læsning indbragte ham.

I Stedet for at sidde henrykt, syntes Fru Hansen at kæmpe mod en ubetvingelig Søvnighed, og Forfatteren af „En Harpes Suk“ hørte Kap-tajn Svensen brumme i Skæget:

„For en Ungkarl ganske smukt! Men for en gift Mand passer det sig ikke!“

Skal jeg ogsaa tale om Frøkenne Jensen og Hansens beklagelige Optræden, hvorledes de af Hjertens Lyst fnisede bag Vifterne? Ja, de vovede at spotte, disse smaa Gæst Til alt Held havde han sin Hustru, hende, hans elskelige Muse, hans Søstersjæl, hende hvis poetiske Hjerte saa godt forstod hans, hvilket hun hin Aften havde bevist ved sine ædle Taarer. For hende, kun for hende stemte han sin Harpe. For hende, alene for hende. Og da hans Gæster var gaaet, læste han for hende det Digt, som han havde læst hin Aften.

Han haabede at se hende bryde ud i Taarer som den Gang.

Men nej! Søstersjælens Øjne forblev tørre, ubegribelig tørre!

Intel Spor af Grebethed! Ikke en Gang et Suk! Intel!

„Erindrer du da ikke?“ sagde han til hende i en blid Tone.

„Hvilket, elskede?“ spurgte den unge Kone forbavset.

„Naa, den Aften, da vi første Gang saa hinanden.“

„O, naturligvis“, svarede hun naivt, „om jeg hnsker den? Jo, den vil jeg huske længe. . . . Tænk Dig, den Aften havde jeg Snue, og hvilken frygtelig Snue! Taarerne løb af mine Øjne, saa jeg næppe kunde se!“

Underværker paa Operationsbordet.

Hvordan den moderne Kirurg behandler Hjertet.

De umaadelige Fremskridt, den kirurgiske Videnskab har gjort i de sidste 40 Aar, skyldes for den væsentligste Del tre allerede gamle Opfindelser, nemlig: Bedøvningsmidlet, det blodstillende Middel og Antiseptika.

Det første Bedøvningsmiddel, Lys-gassen, opfandt allerede i 1799 af Kemikeren Humprey Davy; men det var først i 1844, at det blev anvendt paa et Menneske af Tandlægen Horace Wels. Den første lange Bedøvnings for en Operation paa tre Timer skriver sig fra 1846, da to modige Amerikanere, Morton og Jackson, for første Gang anvendte Æther. Kloroformen, som er af fransk Oprindelse, opdagedes af Soubeyran og kom allerede Aaret efter i Brug — efter den engelske Kirurg Simpsons Initiativ.

Man gyser ved Tanken om alle, de Operationer, som lige op i vor Tid er blevet udført uden bedøvende Midler, og man tænker med Forbavselse paa den syges Mod og Lægens Koldblodighed. En hurtig Haand var ogsaa paa den Tid en Kirurgs første Egenskab. Takket være de Hjælpemidler og det Kundskabsforraad, som Kirurgerne senere har skaffet sig, har deres Videnskab i vor Tid naaet en Udvikling, som sætter dem i Stand til Operationer, der minder om Underværker. Ingen af Kroppens Organer undgaar Operationskniven. Man synes vel, at Hjertet, paa Grund af dets betydningsfulde Funktion, bør være fredet for et nærmere Bekendtskab med Operationskniven. Men nej! Endog dette vigtige Organ er underlagt Ki-

rugiens Vælde. Naar et Menneske for Eksempel har faaet et Knivstik i Hjertet, aabner Nutidskirurgen Brystet, griber i Hjertemuskelene, og medens Hjertet banker i hans Haand, syr han Saaret sammen og redder Patientens Liv. — Dette hændte saaledes nylig ved en Operation for Kraft i Brystet, som en af Sverigs mest fremragende Kirurger foretog paa en ældre Kvinde, at Hjertet blev taget ud, og Kirurgen holdt det nogle Øjeblikke i sin Haand. Kirurgen er naaet saa langt, at man skulde tro, at den har naaet Kulminationspunktet i sin Udvikling. Men Menneskenes Opfindelsesevne slaar ikke stille.

Krigen under Jorden.

De kortfattede Telegrammer, der udsendes fra Hovedkvartererne, giver kun et meget ringe Begreb om, hvad det i Grunden er for haardnaktede og forvitrede Kampe, der en Tid lang har været ført i Terrænet nord for Arras, skriver en Korrespondent til Londonerbladet „Daily Express“.

Fra La Folie-Skoven og et Stykke længere syd paa er der bleven kæmpet Dag efter Dag. Af og til har man kunnet høre den voldsomste Kanontorden brage løs, og saa er det paa ny Maskinskytset, der har haft Ordet. Men al denne Larm giver ingen Forestilling om hvad der samtidig gaar for sig under Jorden. Dag og Nat graver og borer Fjenden sig frem og prøver paa, om det skulde kunne lykkes at vinde nogle Meter Grund i den tunge Lerjord, medens Franskmændene paa deres Side søger at standse den sig nærmende Fjende ved Hjælp af Kontraminer og Miner, som ødelægger Fjendens store underjordiske Gallerier uden samtidig at sprænge Jordoverfladen; derefter gælder det saa at søge at naa nærmere ind paa de tyske Linier. Jorden er mange Steder meget løs, og de underjordiske Gange maa stadig stives af, for at Sapperne ikke skal begraves under Jord og Sand. Det er Arbejde og Spænding uden Ophør. Hvert Øre lytter spændt efter den svageste Lyd. Man maa søge at aflure Fjenden alle hans Planer, og samtidig selv være yderlig forsigtig for ikke at komme til at røbe noget.

Af og til støder de gravende paa en Gasansamling, som skriver sig fra en eksploderet Granat. Saa maa de se skyndsomt at komme af Vejen for ikke at blive gasforgiftet. Det er et Arbejde, som tager baade paa Nerver og Muskler. I timevis maa Folkene ligge fladt ned paa Maven eller Ryggen, og naar de er saa trætte, at de slet ikke evner mere, maa de møjsommeligt slæbe sig ud til den fri Luft igen.

Endelig kommer det Øjeblik, da de franske og tyske Minegange er lige ind paa hverandre. Lytteposten maa lægge Øret paa Jorden, og efter den svage Bankning, han hører, maa han kunne bedømme, hvor Tyskernes Minegang er. Med den yderste Forsigtighed bliver der ved Hjælp af et Bor tilvejebragt et Hul mellem de underjordiske Gange. En Dag hændte det, mens de tre Sapper arbejdede saa stille, som det var dem muligt, at en af dem pludselig standsede og bad de andre være forsigtige. Jorden klang hult under hans Hække. Ganske forsigtig hakkede han løs igen, indtil Hækken gik tværs igennem. Der var ingen Tvivl længere: der var en tysk Minegang lige under den Tunnel, de tre Mænd var ved at grave. Saa lydløst som muligt blev Hullet udvidet, indtil det var saa stort, at en Mand kunde krybe igennem det, og en af de tre tog nu en Revolver i

Haanden og lod sig glide ned gennem det mørke Hul. Han kom snart tilbage og fortalte, at den tyske Minegang var tom og i Øjeblikket ubevogtet. Af en eller anden Grund havde Mandskabet forladt den.

Den franske Soldat skyndte sig at give Melding til sin Kaptejn. Denne gav Ordre til at fylde den tyske Minegang med Sprængstof. Minegangen maatte udmunde i Fjendens Skyttegrave, og det var der, Virkningen af Eksplosionen skulde mærkes. De franske Soldater arbejdede nu ivrigt, til hele Tunellen var fuldpakket med Eksplosionsstof og omdannet til en Kæmpekanon. Ladningen var Choddit. Et kort Kommandoord og saa en vældig Eksplosion. Fjendens Skyttegrav blev ganske forstyrret, og et Par Minutter efter var det svære Krater, der var fremkommet, i Franskmændenes Hænder.

Det er om saadanne Kratere, at nogle af de blodigste Kampe føres, og her er det, at Bajonetterne og Haandgranaterne spiller Hovedrollen. Det hændes ofte at et saadant Krater ved Hjælp af Sandsække omdannes til en fremskudt Fæstning i lille Maalestok.

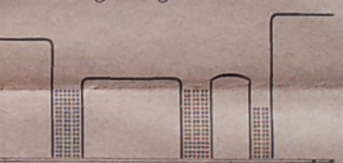
Bornholms Granit

5. Forts.

Som nævnt er Diabasgangene meget talrige og det er derfor nemt at iagttage dem.

Et Sted jeg særlig kan anbefale Læserne et gøre Studier paa, er Stranden under Allinge-Sandvig Gasværk, ved Kongeskæret.

Partiet er gengivet paa hosstaaende Fotografi og Forholdene nær-

mere vist paa vedføjede Skitse.

Der findes tre Gange tæt ved Siden af hinanden. Man lægger Mærke til at de løber parallelt og snorret. Endvidere ser man, at Vejrsmuldring og Forvitring har haft større

Indvirkning paa Diabasen end paa den omgivende Granit, idet Gangene findes i Render i Graniten.

Snittet i Tegningen er lodret og lagt vinkelret paa Gangenes Længderetning, d. v. s. omtrent NV til SO.

De hvide Partier beegner Granit, de prikkede Diabas.

III.
Granitens Overfladeformer.
Vejrsmuldring og Forvitring.
Kaolin. De nedbrydende Kræfter.
Istidens Virkninger.
Geotektoniske Forhold.

Da de Kræfter, der virkede i Ur-tiden var stilnet af, og Granitens hede Masse var afkølet og fuldstændig størknet, har dens Overflade frembudt et ganske andet Udseende end nu. Den har efter al Sandsynlighed i Enkeltheder lignet Overfladen af Nutidens Vulkaners Lavastrømme d. v. s., den har været jævn, men ru. Enkelte Spaltdale har været der — de har været lige med jævnt, men stejlt skraanende Vægge. De er dannet ved at Jordskorpen ved Afkølingen har slaaet Revner,

men enkelte af disse Revner har ikke været saa dybe, at de er naaet gennem den faste Jordskorpe; derfor er de ikke blevet udfyldt af den glødende Masse, men har dannet en Dal. Saadanne Jordskælvs-spalter iagttages flere Steder paa Bornholm — den mest typiske er Randkløveskaar.

Men nu kom Graniten under Luftens og Vandets Indvirkning. Selvfølgelig indvirkede og indvirker (for disse Kræfter virker den Dag i Dag paa samme Maade) de kun paa Overfladen.

Man maa skelne mellem to Slags Paavirkning: Vejrsmuldring og Forvitring. Disse to Ord bruges i Flæng, men de er væsensforskellige. Vejrsmuldring er en mekanisk Virksomhed, Forvitring en kemisk.

Vejrsmuldringen staar i Forbindelse med Temperaturforandringer og Nedbør.

Vi ved, at alle Legemer udvider sig i Varme og trækker sig sammen i Kulde. Men ikke alle Legemer udvider sig lige meget i Varme, og da Granitten bestaar af forskellige Bestanddele, vil disse under Temperaturforandring forandre Rumfang i forskellig Grad — herved opstaar de Sprækkesystemer, som man saa ofte har Lejlighed til at iagttage.

Denne Proces kaldes Hedsprængning. Til at fremskynde Smuldringen tjener Frostsprængningen.

De Sprækker, der er dannet ved Hedsprængning, fyldes under Nedbør med Vand. Naar det saa bliver Frost, fryser Vandet. Nu er det en kendt Omstændighed, at Vand udvider sig ved at fryse, og ved Udvidelsen sprænger Isen de omgivende Granitmasser fra hinanden. At dette foregaar meget langsomt maa man tage i Betragtning — Revnerne er fine og udvides meget langsomt. Men i det lange Løb udfører Vejrsmuldringen Vidundere.

Forvitring finder Sted ved at Luftens Ilt og det nedsivende Vand indtræder i kemisk Forbindelse med Overfladens Mineraller. Jernholdige Stenarter vil saaledes ruste. Feldspat forvitrer ved det nedsivende Vands Virksomhed til Kaolin (Porcellænsjord).

Kaolin findes paa Bornholm i et kun 100 m bredt Bælte, der strækker sig langs den sydvestlige Granitrand (NØ for Rønne) i en Længde af ca. tre Kilometer.

Kaolinen er et hvidgraat Pulver, der i Naturen paa Grund af stort Vandindhold er leragtigt. Granitens Kvarter findes deri i uopløst Tilstand — dette Mineral er saa bestandigt, at det modstaar al kemisk Paavirkning.

Der findes det interessante Forhold ved Bornholms Kaolin, at man kan følge Forvitringen, idet Kaolinen paa sine Steder gaar over i Rønne Graniten saa alle Overgange findes.

Enkelte andre Steder paa Bornholm findes Kaolin, men kun i forsvindende smaa Mængder i Forhold til Kaolinlejet ved Rønne. Enkelte Steder kan man iagttage, at Feldspaten den Dag i Dag forvitrer til Kaolin.

At Kaolinlejet ved Rønne ikke har sin Oprindelse i nyere Tid ses af den Omstændighed, at man i Aflejringerne fra Rhæt-Lias-Perioden finder Lerlag, hvis Bestanddele tyde-

lig er Kaolin, der af Aaer er ført fra Klippeterrænet, der alt da har været hævet over Havets Overflade og allejret i Kystsumpene. Efter denne lagtagelse maa Kaolinlejet stamme fra den geologiske Oldtid eller den ældste Middelalder.

At det endnu er bevaret, skyldes den heldige Omstændighed, at det har ligget i Læ af den høje Granitrand. Da Istidens Bræer gik hen over Øen, kom de fra ØNØ, og da Kaolinlejet ligger under den vestsydvestlige Rand, er her just det bedste Læ som tænkes kan.

(Forts.).

Atter en Mineulykke.

Det af Tyskerne etablerede Minefelt har alter krævet et Offer. — I Gaar Morges Kl. 9 $\frac{1}{2}$ sprængtes den svenske Damp "Martha" af Norrkøping af 2 Miner indenfor 3-Mile-Grænsen ved Falsterbo.

Dampskibet "M. Davidsen" passeret kort efter Ulykkesstedet og optog en Baad med Skibets Besætning, 12 Mand og 1 Kvinde, der landsattes i Skanør. De reddede var kun iført det nødvendige og fortalte, at Skibet først ramtes paa Boven. Ved Eksplosionen sprængtes Stævnen og bortrev det øverste af Dækket (Bakken). To af Mandskabet, der havde Frivagt og opholdt sig her, slap mærkelig nok næsten uskadt derfra og kravlede op af det af Minen fremkaldte Hul. Da Skibet derefter begyndte at dreje, ramtes det midtskibs af en anden Mine.

Besætningen gik straks i Baaden, og optoges af "M. Davidsen". Skibet, der var trælaset og skulde til Blyth, flyder paa Lasten.

Gudstjenester og Møder.

—o—
Søndag d. 12. Marts
Ols Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Skrm. Kl. 9
Allinge K. Kl. 2.
Efterm. Kl. 6 Fælles-Samfundsmøde i Bethel i Olsker. Emne: Vækkelse.
Fra 13.—19. Marts Missionsuge i Bethel i Olsker. (Se Annoncen).

Missionsuge i Bethel i Olsker.

Mandag den 13. Missionær Moustgaard.
Tirsdag den 14. Sekretær Nielsen.
Onsdag den 15. Missionær Ærø.
Torsdag den 16. Missionær Søren Bech fra Odense.
Fredag den 17. H. Anker-Larsen.
Lørdag den 18. Bedemøde Kl. 7 $\frac{1}{2}$.
Søndag den 19. Gudstjeneste i St. Ols Kirke Kl. 2 Skrm. Kl. 1 $\frac{1}{2}$. Sognepræsten og Missionær Ærø taler. Alle indbydes venligst.

Aloor og Skæmt.

"Jeg ønsker", udraabte Taleren, "at hvert Vinfad og hver Ølflaske i hele Verden blev kastet i Havets Dyb.

"Bravo, Bravo", raabte en af Tilhørerne og klappede. —

"Det glæder mig, at De er enig med mig," sagde Taleren efter Forordet til sin entusiastiske Tilhørere. "Jeg formoder, at De er Al-holdsmand"

"Nej, men jeg er Dykker", var Svaret.

En Forklaring.

Bonden (i Byen foran Tandlægens Skilt): "Ser du, Per, der kan man faa Tænder trukket ud smertefrit."

Per: Det er ingen Kunst, naar By-folkene gaar med luttet forlørne Tænder.

Af Kløver-, Lucerne-, Græs- & Roefrø

har vi nu alle Sorter paa Lager og udleveres gerne de bestilte Partier. Vi modtager gerne gode Sække og Poser til Afvejningen. Hvis nogen ønsker Forandring paa Fræbestillingen, da udbedes Meddelelse snarest.

Nordlandets Handelshus.

Cement, Tagpap,
Tag- og Staldvinduer, Murgryder, Fyrdøre,
Riste og Renseluger anbefales til billigste Priser.
Allinge Kolonial- Produktforretning.

Prima Glutenfoder og Klidmelassefoder

er sunde, gode Foderstoffer, som sælges til rimelige Priser.
Frisk Blodmelassefoder, Bygskraa og Majsskraa.
Nordlandets Handelshus i Allinge.

Prima kontroll. Foderstoffer

anbefales til billigste Dagspriser fra
Allinge Kolonial- & Produktforretning.
NB. Vi har endnu et Parti Glutenfoder.

Glænærter, Soloærter, Vikker, Hestetandsmajs

Vi har kun mindre Partier heraf til Rest, og beder om Bestillinger. Rimelige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Sukkermelasse og Blodmelasse

anbefales fra
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Hugne Bjælker og Sparrer, Firskaarne Sparrer, Gode Lægter

for Tagsten. Gode Lægter for Sparrer og Pap.
Rene tørre BRÆDDER (dansk Maal) til Loft og Gulv, i alle Længder. - Priserne ere billige, og der gives stor Rabat ved kontant Betaling i

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Majs og Rapskager

udsælges til billige Priser.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Tomme Sække og Poser, tomme Kasser og Flasker

maa vi endelig bede Kunderne om at levere tilbage straks efter Tømnin-gen. Vi maa betale Emballagen kontant med store Priser og maa der-for bestemt have saadant Laanegods tilbage hurtigst muligt.

Nordlandets Handelshus.

Strikkede Uldklude

betales med 1 Krone pr. Kilo, naar Varer tages i Bytte.
Nordlandets Handelshus.

Allinge Bogtrykkeri anbefales. Telefon 74.

En Karl

kan faa Plads til 1ste Maj paa
Skærpingegaard i Rø.

100 Læs Lyng og Ene

kan faas gratis hos
Valdemar Sørensen, Borre
NB. Afhenteren maa selv besørge Afvrivningen.

En Malkerøgter

kan faa Plads til 1ste Maj paa
Væveregaard,
Tein St.

En Pige og en Dreng

søges til 1ste Maj paa
Brogaard i Olsker.

Olsker.

Kommuneskatten for 2det Halvaar 1915—1916 bedes indbetalt inden denne Maanedes Udgang. For hvad der ikke er indbetalt inden nævnte Tidsrum, vil Rente blive beregnet og foretaget Udpantning uden videre Varsel.
Olsker Sogn den 7. Marts 1916.
Sogneraadet.

Olsker Sogns statsanerkendte Sygekasse

oplæger Medlemmer i Alderen fra 14—40 Aar ved Henvendelse til en af Bestyrelsens Medlemmer.
Medlemmerne gøres opmærksom paa, at ved Benyttelse af Lægen efter 1ste April maa Sygeseddel afhentes hos en af Bestyrelsens Medlemmer og betales med 15 Øre, naar Lægen hentes, og 10 Øre naar Lægen besøges.
Kontingentet bliver i dette Aar at betale 1 Maaned tidligere for hvert Kvartal indtil man opnaar en vedtægtsmæssig Ordning (§ 11, 2. Stk.) Man gør samtidig opmærksom paa, at Kassen fremtidig er baseret paa at yde en Dagpengehjælp af 70 Øre pr. Sygedag for et Kontingent af 2 Kr., men at det er tilladt at sikre sig et mindre Dagpengebeløb.
Medlemsbøger med de ny Vedtægter kan afhentes hos Kredsfør-mændene og koster 25 Øre.
Bestyrelsen.

Tørrede Kirsebær
Tørrede Blaabær
Tørrede Hyldebær
til billigste Priser.
J. B. Larsen.

1 Karl og 1 Pige

kan faa Plads til 1ste Maj hos
M. Nielsen, Blaaaholt.

By- og Herredsfuldmægtig Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge hver Mandag efter Kl. 10. Form. og i Klemensker Kro hver Fredag fra 2—5 Etm.

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og paa Land opmærksom paa, at enhver kan faa optaget Artikler og Indlæg om Emner af almen Interesse i "Nord-Bornholms Ugeblad".
Betingelsen er kun, at det skrevne er holdt i en sømmelig Form og indenfor rimelige Grænser, samt at Indsendere—til Underretning for Redaktionen—opgiver Navn og Adresse. Ligeledes modtager Redaktionen gerne Meddelelser om saadanne Ting og Forhold, som egner sig til Behandling i Bladets Spalter.
Dette gælder baade Byen og Landet, og det er en Selvfølge, at Redaktionen altid vil iagttage den strengeste Diskre-tion med Hensyn til sine Kilder.

Gammelt Støbejern, Gamle Kobberkedler, Gamle brugte Sække,

saavel hele som hullede, købes af
Nordlandets Handelshus.

En yngre Karl

kan faa Plads til 1ste Maj paa
Møllegaard i Rø.

En yngre Malkerøgter

kan faa Plads til 1ste Maj.
Hullegaard pr. Rø St.

Frugtsafter.

Hindbærsaft	i 1/2 og 1/4 Flasker.
Kirsebærsaft	— —
Hyldebærsaft	— —
Blaabærsaft	— —
Ribssaft	— —
Blandet Frugtsaft	— —

anbefales i prima Varer til billigste Priser.

J. B. Larsen.

Søger De en Livsledsagerske,

skal den gamle Cykle sælges, ønsker De Adgang over deres Ejendom forbudt, har De fundet et Par Galloschier, skal der være politisk Møde eller Bal, har De Kreaturer til Salg eller vil De købe saadanne, har De faaet nye Varer hjem, paalægger De Dem Reparationer, har De startet en ny Forretning — hvordan skal Folk saa faa det at vide, hvis De ikke averterer i et Blad, som virkelig læses.

"Nordbornholms Ugeblad" læses af saa at sige alle i Nordre Herred og er derfor et fortrinligt Annonceblad. Send deres Annoncer til "Nordbornholms Ugeblad".
Telefon 74.

Forlang
hos Deres Købmand
Viggo Glistrup's
Kaffe!
140

En Pakke,

indeholdende et sort Dameliv er tabt Mandag Aften fra Bedegaard til Klemens Kirke. Bedes indleveret til Skomager Skov, Klemensker el. Telefon Nordre 27.

Et Hestedækken

nrkt. "M. N." er tabt paa Vejen fra Hasle gennem Sandvig til Allinge og bedes afleveret mod en Duser til M. Nielsen, Blaaaholt.

Dansk Andels-Gædningforretning af 1916,

kan — hvis vedkommende er forbi-gaaet ved Ombæringen af Indtegningslisterne, indtegne dem hos Bestyrelsesmedlemmerne inden den 23. Marts.

Bestyrelsen.

De Rygter,

som jeg har udspreidt om Uddeler Lind, Tein Brugsforening, erklærer jeg herved for Løgn og Usandhed.
Tein, den 8. Marts 1916.
Anna Birch.

Tolerance.

Sønnen: "Sig mig, Fader, hvad forstaar man ved Tolerance".
Faderen: "Det er ganske ligefrem, naar nogen kalder dig en Æsel, et Faarehoved eller en Kæltring, og du rolig finder dig deri, saa er det Tolerance."

Vi anbefaler
vort velassorterede Lager af
Isenkram, Glas, Porcellæn og Fajance
til billigste Priser.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

En flink Dreng
14—15 Aar, kan faa Plads til 1ste
Maj hos
Bager Andersen, Sandvig.

Bedste Sort lyske Nødde-Kul
Vi har købt en Ladning heraf,
som kan ventes i Løbet af Februar
Maaned.
Laveste Pris fra Skib saa længe
der losses.
Bestillinger modtager
Nordlandets Handelshus.

Presset Hvedehalm
er til Salgs paa
Tuleborg i Rutsker.

**Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mang-
ler De en Svend eller Lær-
ling, en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest aver-
tere i Nord-Bornholms Ugeblad,**
der hver Fredag bringes direkte ind
i 1700 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor saa
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Cwëtta's
„ALBA“
Crémant Chocolate
FINESTE DANSK FABRIKAT
I Hager og Ruller fra 10 — 100øre

Husk vort velassorterede
Trælast-Lager!
Forlang Tilbud, og vi er til Tjeneste.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Aldeles frisk Portland Cement
sælges i Sække og til allerlaveste Pris.
Nordlandets Handelshus.

Til Stegning og Bagning
anbefales vort ekstragode Plantefedt.
Allinge Kolonial- & Produktforretning

leopal-Tagpap. Læder-Tagpap. Sand-Tagpap!
i 15, 18, 24 og 36 Tommers Bredde. Billige Priser i
Nordlandets Handelshus.

En nylig konfirmeret Pige,
søges til 1ste Maj.
Mikkelsen, Bosvang
pr. Allinge.

Se her!
Mit Vogulager er nu ogsaa for-
synet med
alle Slags nye Vogne
som sælges og byttes billigt.
Smød Malmquist,
Rutsker.
Samme Sted kan en **Læredreng**
faa Plads straks eller til 1ste Maj.
Høj Løn gives. Telefon Ruts 25.

To 2-Vær. Lejligh.
— centralt beliggende i Allinge —
den ene med Køkken, er til Leje,
om ønskes delvis møbleret. Bog-
trykkeriet anviser.

37 pCt. Kaligødning
er ankommen med Skon. „I. B. Ber-
gren“.
Superfosfat er paa Lager
og begge Sorter udleveres gerne
snarest.
Af Chili Salpeter
til Foraarsbrug har vi endnu et Parti
at sælge og beder om Bestillinger
snarest.
Nordlandets Handelshus.

Der san man se.
I en Landsby havde man faaet
en ny Præst, en ung Mand, der
kom lige fra Hovedstaden. Han
tiltraadte Embedet midt i en fryg-
telig Tørkeperiode, og han blev der-
for anmodet om at bede fra Præ-
dikestolen om Regn. Han bad —
og han blev bønært — den næste
Dag skyllede Regnen ned. Men nu
gik det til den modsatte Yderlighed:
det regnede Dag efter Dag og vilde
ikke holde op. Ja, der kan man se,
sagde en gammel Bonde, jeg tænkte
nok, det kunde ikke nytte, vi fik en
Københavnertil at bede — han har
jo ikke Spor af Begreb om Land-
væsen!

Skumring.
—o—
Hun gik —
ind i Aftenens aabnede Favn,
af Tusmørket langsomt fortæret.
og jeg er alene med Lykke og Savn,
— alene med Himlen og Vejret.

Jeg lytter til en monoton Melodi,
Til Vinden og Trærnes Susen,
Kvinderne vandrer mig langsomt
forbi,
men hun er kun en blandt de
tusind,

Hun gik —
ad den Vej, hvor de andre nu gaar
og bærer paa Fryd eller Smærte,
thi ingen af alle de mange forstaaer
de Længsler, der bor i mit Hjerter.

Jeg sidder alene, hvor sammen vi sad
— alene med Lykken og Sorgen.
Jeg sidder og nynner, vemodig
og glad
paa Vers, jeg vil skrive — imorgen.
—t.

Erindringsliste.
—o—
Toldkamret 7—12 Form., 2—7 Efterm.
Kæmnerkontoret 10—11 og 2—4.
Laane- & Diskontobanken 2—4 Eftm.
Sparekassen 10—12 og 2—4.
Stempelkontor i Sparekassen 10—12, 2—4.
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6—7.
Distriktslægen 8—9 og 2—3.
Postkontoret 9—12 og 2—7.
Søndag 12—2.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 12—2.
Borgmesteren træffes paa Kæmnerkont.
Branddirektøren Mandag og Fredag
Form. 8 til 10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1—4 Em.
Folkebogsamlingen paa Raadhuset:
Tirsdag Kl. 3, Fredag 7—8.
Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-6
Frimærker og ligeds desuden 7-8 Aften
samt til Tog, der afgaar udenfor nævnte
Tid, fra en halv Time før Togets Afg.

Toget afgaar
Søgnedage:
Sandvig—Rønne.
Fra Sandvig 700 1015 310 755
Allinge 708 1028 320 805
Tein 710 1037 332 815
Rø 738 1054 349 833
Klemensker 758 1117 419 853
Nyker 810 1131 436 908
Til Rønne 830 1152 447 930

Rønne—Sandvig
Fra Rønne 718 1030 330 815
Nyker 738 1051 351 835
Klemensker 755 1116 411 853
Rø 814 1137 432 911
Tein 830 1153 448 927
Allinge 843 1206 501 939
Til Sandvig 848 1212 507 945

Søn- og Helligdage.
Sandvig—Rønne.
Fra Sandvig 845 110 600 755
Allinge 858 113 X 805
Tein X 129 X 815
Rø 917 146 632 838
Klemensker 934 208 650 852
Nyker X 220 X 908
Til Rønne 1005 240 720 930

Rønne—Sandvig
Fra Rønne 910 130 400 815
Nyker 917 150 420 835
Klemensker 938 207 437 852
Rø 949 228 456 911
Tein X 243 512 927
Allinge 1013 254 524 939
Sandvig 1020 300 530 945

Prøv vor udmærkede
MARGARINE
og De vil blive tilfreds saavel med Kvalitet som med Pris.
Frisk Tilførsel flere Gange ugentlig.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Af Indkøb fra forrige Aar har vi henstaaende
En Masse svære gode Jærn-Vinduer
i mange Størrelser og Faconer. Disse sælges til de gamle Priser, altsaa
langt under Dagsprisen i
Nordlandets Handelshus.

Bestillinger paa
Græsfrø og Gødning
modtages gerne hos
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Allinge Ur- og Guldsmedeforretning
anbefaler
Fest- og Brudegaver, Smykker, Lommeure, Stueure, Brillen etc.
Alt i stort Udvalg til billige Priser.
NB. Navn isættes gratis i Løbet af 1/2 Time. — Telefon 93.
A. M. Lindberg.

Vor bekendte fine Kaffe
samt The, Chokolade og Cacao
anbefales det ærede Publikum.
NB. Chokolade og Cacao til gamle Priser.
Kaffe, altid friskbrændt og nymalet.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Bornholms Spare- & Laanekasses
Afdeling i Allinge
Kontortid: 10—12 og 2—4.
Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Tegn Abonnement paa
Nordbornholms Ugeblad.

Kolonialvarer
i bedste udsøgte Kvaliteter til billigste Dagspriser
anbefales fra
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Rigtig gode kantskaarne Udskudsbrædder!
Vi har endnu rigeligt Lager heraf, — og vi sælger ogsaa billigt.
Brædderne ekspederes frit kørt og læsset paa Banevogn. Forlang Tilbud.
Nordlandets Handelshus.

Gødningen er hjemkommen
og bestilte Partier bedes afhentede.
Et Parti Gødningssalt
er paa Lager og sælges til billige Priser.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Brødrene Anker
Jernstøberi & Maskinfabrik
Telefon 2. Hasle Telefon 2.
Selvvandingsindlæg, Vand- & Aljepumper m. m.